

104777

SAMENVATTING

Klacht dat het schoolbestuur bezwaren tegen de beoordeling van het centraal examen Geschiedenis onzorgvuldig heeft afgehandeld door geen aandacht te schenken aan de stelling dat de juistheid van het gegeven antwoord onmiskenbaar voortvloeit uit de studiestof. Beide correctoren hebben een antwoord van klager fout gerekend omdat die beoordeling in overeenstemming was met het correctievoorschrift. Het antwoord van de leerling wijkt niet sterk af van de leerstof die hem op school, te weten in het gebruikte geschiedenisboek en in de samenvatting van de leerstof door zijn docent, is aangereikt. Zowel de voor het examen en de beoordeling daarvan leidende stofomschrijving als het correctievoorschrift bevatten echter een zodanig andere beantwoording van de in het geding zijnde vraag, dat niet kan worden geoordeeld dat het fout rekenen van het door klager op de vraag gegeven antwoord als evident onjuist moet worden aangemerkt. De klacht dat het bevoegd gezag in een en ander geen reden heeft gezien om in te grijpen, is daarom ongegrond.

Klacht ongegrond met aanbeveling aan het bevoegd gezag te bewerkstellingen dat eindexamenkandidaten in het vervolg tijdig fysiek of digitaal de beschikking krijgen over de stofomschrijving voor de vakken, waarin zij examens zullen afleggen.

ADVIES

inzake de klacht van:

de heer A te B, voormalig leerling van C, hierna te noemen klager

tegen

het College van Bestuur van C te D, hierna te noemen verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift met bijlagen van 25 september 2010, ingekomen op 29 september 2010 en aangevuld bij brief van 27 oktober 2010, heeft klager op grond van de klachtenregeling van de betrokken school bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) een klacht jegens verweerder ingediend met de volgende inhoud:

Klager klaagt erover dat het bestuur zijn bezwaren tegen de beoordeling van het centraal examen geschiedenis onzorgvuldig heeft afgehandeld door geen aandacht te schenken aan de stelling dat de juistheid van het antwoord onmiskenbaar voortvloeit uit de studiestof.

Verweerder heeft een verweerschrift met bijlagen ingediend, ingekomen op 25 oktober 2010. Alle stukken zijn over en weer in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 17 november 2010 te Utrecht.

Klager verscheen in persoon, vergezeld van zijn vader als vertrouwd persoon.

Verweerder werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer E, voorzitter van het College van Bestuur. Als informant verscheen de heer F, docent geschiedenis en in die hoedanigheid (eerste) corrector van het examen geschiedenis van klager.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk en in samengevatte vorm in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Klager was in het schooljaar 2009/2010 eindexamenkandidaat havo. Op 21 mei 2010 heeft klager het centraal examen geschiedenis (eerste tijdvak) afgelegd.

Vraag 11 van het examen geschiedenis luidde: "Noem twee voorbeelden van *nijverheid* in de Republiek die nauwelijks leden onder achttiende-eeuwse achteruitgang." Voor deze vraag konden twee punten worden behaald.

Het College voor Examens is bevoegd de eindexamenstof (stofomschrijving geheten) en het correctievoorschrift vast te stellen. De stofomschrijving vermeldt, voor zover relevant voor de klacht: "Sommige bedrijfstakken leden nauwelijks onder de achteruitgang, zoals [...] de steenbakkerijen die aan het werk konden blijven door de noodzaak voor scheepsballast."

Het correctievoorschrift voor de desbetreffende examenvraag luidde: "[...] de steenbakkerijen (vanwege de voortdurende vraag naar scheepsballast)."

Op pagina 55 van het boek "Dynamiek en Stagnatie in de Republiek", het op de school gebruikte geschiedenisboek, is ter zake de volgende passage opgenomen: "Langs de rivieren bleven steen- en pannbakkerijen functioneren. De rivierklei was zeer geschikt voor bakken van stenen en dakpannen. Bovendien boden de rivieren goede transportmogelijkheden over water."

Ten behoeve van de eindexamenkandidaten heeft de docent een samenvatting gemaakt van de stof die de leerlingen voor het examen moesten leren. Over het onderwerp van vraag 11 van het examen heeft de docent, voor zover relevant, het volgende in de samenvatting opgenomen: "Rivierengebied (prima vaarverbinding) blijft sterk met steen- en dakpanindustrie (rivierklei)."

Klager heeft, voor zover van belang, op vraag 11 geantwoord: "Nijverheid in het rivierengebied: zij maakten dakpannen van rivierklei en profiteerden van goede ligging."

Beide correctoren hebben het antwoord van klager fout gerekend.

Klager heeft zich vanwege onvrede met de beoordeling van het examen achtereenvolgens gewend tot de locatiedirecteur, de commissie van beroep voor de examens van de school en verweerder. Steeds kreeg klager te horen dat de beoordeling in overeenstemming was met het correctievoorschrift voor het desbetreffende examen. Daarop heeft klager zich tot de Commissie gewend.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Als uitgangspunt bij de beoordeling van een klacht over de beoordeling van prestaties van leerlingen hanteert de Commissie dat deze beoordeling bij uitstek behoort tot het domein van de docent. Bij de beoordeling van examenwerk kan een leerling zich tot een (interne) commissie van beroep wenden, waarvan eveneens vakbekwame docenten deel uitmaken. Voor de beoordeling van een klacht over een beoordeling door de Commissie heeft dit tot gevolg dat de Commissie zeer terughoudend toetst of de beoordeling juist is. Alleen indien er procedurele fouten zijn gemaakt waardoor de leerling is benadeeld of indien een beoordeling evident onjuist is, zal de Commissie dan ook een klacht over een beoordeling gegrond kunnen achten.

Klager heeft zich alleen beroepen op de onjuistheid van de beoordeling. Aangezien de Commissie geen reden heeft om aan te nemen dat er zich in de ten aanzien van de bij de beoordeling gevolgde procedure onjuistheden hebben voorgedaan, is de Commissie van oordeel dat bij het corrigeren van het examen en de afhandeling van de klacht daarover procedureel juist is gehandeld. Naar het oordeel van de Commissie heeft verweerder dan ook terecht in de gevolgde procedure geen aanleiding gezien om in te grijpen.

Wat betreft de inhoudelijke beoordeling van het examen geschiedenis van klager wenst de Commissie voorop te stellen dat zij begrip heeft voor het feit dat klager zich op het standpunt stelt dat het door hem op vraag 11 gegeven antwoord het goede is. Zijn antwoord wijkt immers niet sterk af van de leerstof die hem op school, te weten in het gebruikte geschiedenisboek en

in de samenvatting van de leerstof door zijn docent, is aangereikt. Het is niet uit te sluiten dat zijn antwoord goed gerekend zou zijn indien de hem aangeboden leerstof tevens het correctievoorschrift had gevormd. Zowel de voor het examen en de beoordeling daarvan leidende stofomschrijving als het correctievoorschrift voor het desbetreffende examen bevatten echter een zodanig andere beantwoording van de in het geding zijnde vraag 11, dat niet kan worden geoordeeld dat het fout rekenen van het door klager op de vraag gegeven antwoord als evident onjuist moet worden aangemerkt. Nu de door de docenten afgesproken en, naar de Commissie aanneemt ook gehanteerde, marges kennelijk niet zo ruim zijn dat het antwoord van klager goed gerekend zou kunnen worden, kan de Commissie niet anders dan tot het oordeel komen dat de correctoren het door klager gegeven antwoord in redelijkheid als onjuist hebben kunnen aanmerken. De klacht dat verweerder in een en ander geen reden heeft gezien om in te grijpen, is daarom ongegrond.

De Commissie wenst aan bovenstaande nog het volgende toe te voegen. Zeker voor een vak als geschiedenis is het onontkoombaar dat er marges worden gehanteerd bij de beoordeling van de antwoorden op examenvragen. Anders dan bij exacte vakken veelal het geval zal zijn, laat de stof ruimte om deze in eigen bewoordingen weer te geven. In de onderhavige kwestie kan worden vastgesteld dat een gedeelte van deze, ten behoeve van de eindexamenkandidaten gehanteerde, marge in beslag is genomen door de aan klager aangeboden leerstof. Deze wijkt immers in niet onbelangrijke mate af van hetgeen in de stofomschrijving en het correctievoorschrift is opgenomen. Hoewel dit risico, bijvoorbeeld door het gebruik van verschillende boeken op verschillende scholen, mogelijk niet geheel kan worden uitgebannen, dient dit zo veel als mogelijk te worden beperkt. Dat kan bijvoorbeeld door de leerlingen actief te wijzen op de ruim voor het examen beschikbare stofomschrijving of deze fysiek aan hen ter beschikking te stellen. De Commissie zal hierover een aanbeveling richten aan het bevoegd gezag.

Laatstgenoemde kanttekening leidt echter niet tot de conclusie dat verweerder de klacht van klager niet zorgvuldig heeft behandeld. De klacht daarover is naar het oordeel van de Commissie derhalve ongegrond.

4. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is.

5. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van C te D aan om:

- voortaan in de Programma's van Toetsing en Afsluiting op te nemen dat de voor het centraal eindexamen te bestuderen stof in de stofomschrijving van het College voor Examens wordt beschreven;
- te bewerkstelligen dat eindexamenkandidaten in het vervolg tijdig fysiek of digitaal de beschikking krijgen over de stofomschrijving voor de vakken, waarin zij examen zullen afleggen.

Aldus uitgesproken te Utrecht op 13 december 2010 door mr. dr. L.P.M. Klijn, voorzitter, W. Dulfer-Visser en J. Toes, leden, in aanwezigheid van mr. M. Smulders, secretaris.

mr. dr. L.P.M. Klijn
voorzitter

mr. M. Smulders
secretaris